

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Endurança

A principis del 2010, quan encara no hi havia sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut del 2006 però ja es tenia l'evidència del fracàs d'aquell darrer intent d'encaix a Espanya, vaig escriure el llibre *El camí de la independència*. Vaig errar el títol, perquè el cert és que no hi ha camí. Hauria d'haver-lo titulat *L'expedició a la independència*. En canvi, quan en un article a l'*Avui* del 2008, "A l'inici de l'expedició", havia recorregut a la metàfora de la incerta campanya a l'Antàrtida d'Ernest Shackleton, l'havia ben trobat. Hi recordava l'anunci que l'explorador havia posat al *Times* per reclutar la tripulació: "Viatge perillós. Sou baix, fred intens, llargs mesos de foscor completa, perill constant, retorn segur dubtós. Honor i reconeixement en cas d'èxit". I jo hi afegia: "Necessitem Shackletons capaços de convocar-nos sense falses promeses de paradisos fàcils. Si el perill és constant i el camí dubtós, cal advertir-ho. I si una expedició fracassa, cal assegurar que ningú no hi perdi la vida. Caldrà tornar-hi. La precipitació no ens convé". Que no es digui que ningú no havia avisat de les dificultats amb què ens trobaríem i que són les que ara constatem amb tota la cruïra. De què ens estranyem, doncs?

EL DESCONCERT que ara viu l'independentisme és fàcil d'explicar. L'impressionant recorregut fet en aquests darrers sis anys –i els somriures que l'han acompanyat– havia fet abaixar la guàrdia sobre les dificultats que trobaríem. Fa tot just sis anys la centralitat política catalana encara confiava en una sentència suau del TC que salvés l'Estatut. Al Govern hi havia un tripartit d'esquerres liderat pel PSC, i CiU no tenia la independència com a objectiu. La societat civil sobiranista, dos anys abans de crear-se l'ANC, molt fragmentada, estava en ebullició i empenyia contra l'establishment polític sense cap evidència de poder-s'hi imposar. Ara l'independentisme té majoria absoluta al Parlament i té el Govern. I sí: fa molt fred, ja fa dies que és fosc, hi ha grans perills i l'èxit segueix sent dubtós.

QUINS SÓN ELS RISCOS que tan alegrement s'han desconsiderat? Un, que si bé la independència anuncia grans millores per al benestar dels catalans, el cert és que no s'està tan desesperat per arriscar el que ja es té. Manca determinació. Dos, que si bé la independència és urgent, no ho acaba de ser prou perquè sigui l'única i la màxima prioritat de totes les formacions polítiques que l'han de dur a port.

XAVIER BERTRAL

.....
Els obstacles més grans del procés són els interns: cal més determinació, unitat i majoria

No hi ha unitat. I tres, que si bé el 27-S va determinar una majoria social per seguir endavant, no és prou gran per fer el darrer pas. Cal preparar una darrera gran victòria democràtica.

CERTAMENT, hi ha més obstacles en aquesta expedició. N'hi ha d'externs, tan previsibles com inevitables. Per exemple, els mitjans de comunicació amb més audiència que no paren de torpedinar la voluntat sobiranista i accentuar-ne les febleses. O els adversaris polítics, que a poc a poc han reaccionat quan s'han pres seriosament el desafiament. Però els obstacles més grans són els interns: cal més determinació, unitat i majoria.

LA INDEPENDÈNCIA no és un camí, és una expedició. Etimològicament, deriva d'*expedire* –el contrari d'*impedire*–, i significa donar curs, fer via, desentrebancar. No té full de ruta previ, perquè es dibuixa mentre avança. No es fa només per interès material, sinó per dignitat. No afegeix expedicionaris fent-la barata, sinó apujant-ne el valor. No es guanya amb raons, sinó amb una voluntat fèrria. I només s'obté la victòria si se saben convertir totes les dificultats de l'expedició en un esperó per acabar-la amb èxit. El vaixell de l'expedició de Shackleton es deia *Endurance*: resistència, fortitud, endurança. El de la independència, també.